

NOVETATS A LA FIRA INTERNACIONAL D'IL·LUMINACIÓ (FIAM)

¡Llum al Disseny!

Disseny Nacional d'Il·luminació (DNI) és una mostra de les últimes creacions en aparells d'il·luminació que es presenta aquests dies en la Fira Internacional de València. Per primera vegada, 12 dissenyadors posaran llum a la indústria.

Esther Roig

Dins l'extensa oferta que presenta la Fira Internacional d'Il·luminació, FIAM, que del 13 al 18 d'abril se celebra en València, aquest any s'incorpora com a novetat un saló-exposició anomenat Disseny Nacional d'Il·luminació (DNI). Mitjançant aquesta exposició s'arplega una mostra de les últimes creacions en aparells d'il·luminació, realitzats per 12 dels millors dissenyadors de l'estat. Així, en un espai propi, ubicat dins la fira, aquests joves dissenyadors presentaran les seues últimes novetats i propostes d'il·luminació.

Els dissenyadors participants en el Saló de Disseny (DNI) són gent innovadora com Jose M. Magem, coordinador, Joan Antoni Blanch, Carles Bermudo, Jordi Vilardell, Montse Curberta, Jordi Pensi i Josep Llusca entre altres. També, en el DNI participen col·lectius com La Nava i La Factoria. En opinió de Josep M. Magem, el que es pretén amb aquesta iniciativa és potenciar la cultura dins un medi bàsicament comercial com és la Fira Internacional. «És més —diu—, per a la pròxima edició s'ha pensat que es convoque a altres professionals no tan coneguts, com poden ser estudiants de disseny, perquè presenten els seus projectes, i crear una espècie de borsa del disseny dins la fira».

Aquesta és la primera vegada que una iniciativa d'aquest tipus és promoguda per un certamen comercial, ja que el DNI, com deia el seu coordinador, té un caràcter cultural com a manifes-

tació del disseny. L'objecte de Disseny Nacional d'Il·luminació és, doncs, potenciar la imatge dels dissenyadors, mitjançant l'exposició de les seues millors peces, donant a entendre a l'industrial, la importància d'un factor com el disseny. Al mateix temps, segons els organitzadors, la Fira Internacional d'Il·luminació pretén que el DNI siga un vehicle de connexió entre els industrials i els dissenyadors.

FIAM Il·luminació, com a única fira del sector, s'ha constituït al llarg de 23 anys en la millor plataforma explo-

tadora del sector de llànties i aparells d'il·luminació. Xifres aproximatives indiquen que el País Valencià, fins a octubre del 87, representa el 28% dels 11.216 milions de pessetes exportats amb unes vendes a l'exterior per valor de 3.179 milions de pessetes. Els principals països destinataris de l'exportació de llums són: EUA, al qual es destina una quarta part del total exportat, Regne Unit, Aràbia Saudita, França, República Federal d'Alemanya, Kuwait i Austràlia entre altres.

Això vol dir que la Fira Internacional de la Il·luminació s'està convertint en el gran aparador de la producció espanyola d'aquest sector, on es pot trobar des de l'oferta més clàssica a la més avantguardista.

En les mateixes dades que la FIAM, en el Palau de Fires de València se celebra CEVIDER, Fira Internacional de la Ceràmica, Vidre i Elements Decoratius; HABITAT 1, Saló d'Interiorisme i Decoració, FIAM i Joieria. □

ELS ALEMANYS DEMANEN TREBALLAR 35 HORES A LA SETMANA

Menys treball, ¿més llocs de treball?

Els treballadors de la República Federal d'Alemanya han estat els primers a reivindicar una jornada laboral de 35 hores a la setmana.

Rafael Castelló

Ja plana sobre Europa, buscant lloc d'aterratge, la jornada laboral de 35 hores setmanals. Li ha tornat a donar actualitat la taula reivindicativa del sindicat alemany de funcionaris (ÖTV) i l'agitació social que ha provocat. Durant una setmana, vagues d'advertència seguides per quasi 300.000 assalariats, han desorganitzat els serveis públics en tot el territori de l'RFA. La idea de les 35 hores no sorgeix de sobte. En la primavera del 84, el sindicat alemany del metall va organitzar unes

vagues que paralitzaren, durant setmanes, la indústria de l'automòbil, tot reivindicant la jornada reduïda. Després, el que podríem anomenar «primer sindicat del món», ja que compta amb 2,5 milions d'afiliats, va rebaixar les seues pretensions i arribaren a un acord que preveu l'entrada en vigor, per etapes, de la setmana de 37 hores d'ací a 1989.

Ara, el reflex a la premsa ha estat múltiple. I és que la reducció de la jornada laboral posa el dit en la nafra de la formació social capitalista, del funcionament del capitalisme.

Des del punt de vista social, de rei-

FILMOTECA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DIMECRES, 13

18.00 h.: ROMANCE DE ENAMORADOS, *Andrei Konchalowski*, 1974. URSS. V.O.S.E.

20.00 h.: CARROS DE FOC, *Hugh Hudson*, 1981. E.U.A. V.C.

22.00 h.: LA MARCA DEL VAMPIRO, *Tod Browning*, 1935. V.O.

DIJOUS, 14

18.00 h.: LA ESCLAVA DEL AMOR, *Nikita Mikhalkov*, 1975. URSS. V.O.S.E.

20.00 h.: COPERNICO.

22.00 h.: MIRACLES FOR SALE, *Tod Browning*, 1939. V.O.

DIVENDRES, 15

18.00 h.: GALILEO GALILEI, *Joseph Losey*, 1974. Gran Bretanya. V.C.

20.00 h.: ADIOS Mr. CHIPS, *Herbert Ross*, 1969. Gran Bretanya. V.E.

22.00 h.: L'INHUMAINE, *Marcel L'Herbier*, 1924. França. Amb l'acompanyament musical del mestre Joan Pineda.

DISSABTE, 16

16.00 h.: AMIGOS ENTRE MIS ENEMIGOS, *Nikita Mikhalkov*, 1974. URSS. V.O.S.E.

18.00 h.: EDUCANDO A RITA, *Peter Yates*, 1983. Gran Bretanya. V.E.

20.00 h.: HISTOIRE DE PAUL, *René Ferrer*, 1975. França. V.O. Amb la presència de Pierre Brossard.

22.00 h.: L'ESTACIÓ DE L'AMOR, *Urs-hana*, 1986. Xina. V.O.S.E. Amb la presència d'una delegació xinesa.

DIUMENGE, 17

12.00 h.: Matinal infantil per confirmar.

16.00 h.: LA ESCLAVA DEL AMOR, *Nikita Mikhalkov*, 1975. URSS. V.O.S.E.

18.00 h.: W.R. LOS MISTERIOS DEL ORGANISMO, *Dusan Makavejev*, 1975. Yugoslavia. V.O.S.E.

20.00 h.: OPÇAO AS ROSAS DA STRADA, *Ozualdo Candeilas*. Brasil. V.O.

22.00 h.: LA MAISON TRAGIQUE, *Masihuddin Shaker i Sheikh Niamat Ali*. Bangladesh. V.O.S.E. Amb la presència de Pierre Brossard.

Travessera de Gràcia, 63.
Telèfon 201 29 06

L'estalvi de mà d'obra ha significat estalvi de salaris per a uns.

vindicació d'un grup social determinat, el tema és clar. Es demana millorar la qualitat de vida d'un sector important de la població. Treballar set hores diàries i descansar el dissabte i el diumenge, tot guanyant temps per a les activitats d'oci, per a les activitats distintes del treball. I aquesta és una reivindicació molt vella.

Ja en el segle passat, el gendre de Karl Marx reivindicava el seu dret a viure sense treballar, el seu dret a l'oci. Aquesta reivindicació espantava el teòric revolucionari alemany, totalment imbuït de la moral de treball que imperava, sobretot entre els protestants. L'herència és bastant aclaridora. La majoria de les constitucions europees reconeixen, expressament, el dret al treball, però no el dret a l'oci. I això que avui el progrés tecnològic ha aconseguit grans avanços pel que fa a l'estalvi d'hores de treball.

No obstant, fins ara, únicament se n'han beneficiat els que contracten mà d'obra. L'estalvi de mà d'obra ha significat estalvi de salari, per a uns, i deixar de guanyar salari, per a altres. El procés tecnològic, però, és un producte social. El progrés tecnològic és el resultat de l'esforç col·lectiu i l'experiència acumulada. Per tant, el progrés tecnològic és un guany de la societat sencera. Però, si és així, si és un guany de tota la societat, ¿per què no beneficia a tots? Les actuals institucions (competència, economies estatals...) i sistemes de contractació (relacions laborals...) fan que un tal estalvi de treball esdevingui expulsió de mà d'obra i no una distribució del treball que queda.

Des d'un punt de vista econòmic, és més complicat veure els avantatges d'aquesta reivindicació. És difícil de comprendre pel que fa a empreses individuals. Ara bé, sense ser exagerats, podríem dir que la reducció de la jor-

nada laboral és una de les garanties de supervivència del capitalisme.

Efectivament, el progrés tecnològic, d'una banda, estalvia treball i de l'altra, augmenta la producció. Això, de fet, com hem vist, incrementa l'atur. D'aquesta manera, mentre l'augment de producció puja l'oferta, l'augment de l'atur baixa la demanda, si no és que els que continuen treballant guanyen salaris molt més elevats dels que guanyaven els desocupats quan treballaven. Aquesta situació d'augment d'oferta i disminució de demanda dibuixaria una crisi econòmica crònica. Dues serien les solucions: o es condemna a la més absoluta misèria una part de la població (els desocupats), mentre l'altre viu més o menys abundantment, o es busquen eixides per a tot-hom.

Per a Luigi Pasinetti, economista italià i professor d'Oxford, el seu llibre *Crecimiento económico y cambio estructural*, és clar. Demuestra, amb un complex model matemàtic, que, per evitar aquesta crisi crònica o cíclica del capitalisme, és necessari reduir la jornada laboral i l'edat de jubilació.

Sembla, però, que és més difícil portar-ho a la pràctica. Seure en una taula i negociar-ho. Perquè és evident que amb l'actual funcionament de les institucions econòmiques (relacions laborals, competència, economies estatals...), la reducció de la jornada laboral, sense més, ajuda ben poc. La progressiva reducció de la jornada laboral requereix la revisió de les actuals relacions en el treball, de les actuals formes d'organització estatal, ha de canviar-se la moral del treball... Sens dubte, un debat molt ampli que implica no solament sindicats i patronals, sinó també partits polítics i governs. No pot ser únicament una lluita sindical. Ha de ser una reivindicació social. Tots tenim la paraula. Europa té la paraula. □